

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 17100/B/2011/2722902490

**VYKAZOVANIE DLHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU V ÚČTOVNEJ
ZÁVIERKE ZOSTAVENEJ PODĽA NÁRODNEJ ÚPRAVY SR**

Bakalárska práca

2011

Miroslava Juríčková

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**VYKAZOVANIE DLHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU
V ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE ZOSTAVENEJ PODĽA
NÁRODNEJ ÚPRAVY SR**

Bakalárska práca

Študijný program: 6209 7 00 Účtovníctvo

Študijný odbor: 3. 3. 12 Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Školiteľ: Eva Turská, Ing.

Bratislava 2011

Miroslava Juríčková

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Miroslava Juričková
Študijný program: Účtovníctvo (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: 3.3.12 Účtovníctvo
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský

Názov: Vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke zostavenej podľa národnej úpravy SR

Anotácia: Bakalárska práca je zameraná na vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke podnikateľských subjektov v SR. Dlhodobý hmotný majetok je vykazovaný predovšetkým v súvahe a dopĺňujúce informácie v poznámkach účtovnej závierky.

Vedúci: Ing. Eva Turská
Katedra: KÚA FHI - Katedra účtovníctva a audítorstva FHI
Vedúci katedry: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.

Dátum zadania: 30.09.2010

Dátum schválenia: 19.10.2010

doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
vedúci katedry

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval(a) samostatne a že som uviedol (uviedla) všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....
(podpis študenta)

ABSTRAKT

JURÍČKOVÁ, Miroslava: *Vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke zostavenej podľa národnej úpravy SR*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Eva Turská. – Bratislava: FHI EU, 2011, 40 s.

Cieľom záverečnej práce bolo analyzovať vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke podnikateľských účtovných jednotiek zostavenej podľa národnej úpravy Slovenskej republiky, a to v súvahe, vo výkaze ziskov a strát a v poznámkach účtovnej závierky. Práca je rozdelená do troch kapitol. Obsahuje osem schém. Prvá kapitola je venovaná súčasnému stavu slovenskej legislatívy v oblasti upravujúcej dlhodobý hmotný majetok, konkrétne sa v nej nachádza obsahové vymedzenie dlhodobého hmotného majetku, charakteristika jeho jednotlivých zložiek a vysvetlenie oceňovacích veličín. Obsahom ďalšej časti je vymedzenie hlavného cieľa záverečnej práce a niekoľkých čiastkových cieľov zabezpečujúcich splnenie hlavného cieľa. Druhá kapitola obsahuje tiež použité metódy pri spracovávaní údajov a zdroje týchto údajov. Záverečná kapitola sa zaoberá vykazovaním skutočností súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom v účtovnej závierke a charakteristikou účtovnej závierky a jej súčastí v sústave podvojného účtovníctva. Výsledkom riešenia danej problematiky je prezentácia dlhodobého hmotného majetku v súvahe, vo výkaze ziskov a strát a v poznámkach.

Kľúčové slová:

Dlhodobý hmotný majetok, účtovná závierka, súvaha, výkaz ziskov a strát, poznámky.

ABSTRACT

JURÍČKOVÁ, Miroslava: *Reporting of long-lived tangible assets in financial statements prepared in accordance with national treatment SR.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Eva Turská. – Bratislava: FHI EU, 2011, 40 s.

Aim of closing work was to analyze reporting of long-lived tangible assets in financial statements prepared in accordance with national treatment of the Slovak Republic, in the balance sheet, profit and loss account and notes of the financial statements. The work is divided into three chapters. There are eight schemes. The first chapter is devoted to the actual situation in the Slovak legislation governing long-lived tangible assets, specifically contain within the definition of long-lived tangible assets, characteristic of its individual components and explanation of valuation parameters. The following section contain determination of the main aim of closing work and a number of partial targets that ensure compliance with the main goal. The second chapter contains the methods used in the processing of data and sources of such data. The final chapter deals with the reporting of the facts relating to long-lived tangible assets in financial statements and the characteristics of its components in double-entry bookkeeping. The result of solving the problem is the presentation of long-lived tangible assets in the balance sheet, profit and loss account and notes.

Key words:

Long-lived tangible assets, financial statements, balance sheet, profit and loss account, notes.

O B S A H	str.
Úvod	7
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	9
1.1 Obsahové vymedzenie a právna úprava dlhodobého hmotného majetku podľa slovenskej legislatívy	9
1.2 Zložky dlhodobého hmotného majetku	11
1.3 Oceňovanie dlhodobého hmotného majetku	14
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	17
3 Výsledky práce a diskusia	18
3.1 Účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva	18
3.2 Vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v súvahe	22
3.3 Vykazovanie transakcií súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom vo výkaze ziskov a strát	28
3.4 Zverejňovanie informácií súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom v poznámkach	33
Záver	37
Zoznam použitej literatúry	39

Úvod

Dlhodobý hmotný majetok tvorí v každej účtovnej jednotke dôležitú zložku aktív, keďže jeho doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok. Pre zaradenie jednotlivých zložiek dlhodobého hmotného majetku je dôležité, aby ich doba použiteľnosti presiahla jeden rok a zároveň v prípade samostatných hnutelných vecí a súboru hnutelných vecí je kritériom aj výška ocenenia. Na ocenenie môžeme použiť jednu z oceňovacích veličín, akými sú obstarávacia cena, vlastné náklady, reprodukčná obstarávacia cena, alebo reálna hodnota. Predmetom účtovníctva je, okrem zaznamenávania rôznych skutočností, aj ich vykazovanie v účtovnej závierke. Tá poskytuje informácie o výnosnosti, finančnej situácii a peňažných tokoch účtovnej jednotky. Informácie o výnosnosti poskytuje výkaz ziskov a strát, finančnú situáciu účtovných jednotiek pomáha objasňovať súvaha a informácie o peňažných tokoch poskytuje prehľad peňažných tokov.

V práci vychádzame z najaktuálnejšej slovenskej legislatívy upravujúcej účtovníctvo podnikateľských účtovných jednotiek účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva platnej od 1. 1. 2011. Táto legislatíva spĺňa požiadavky kladené na účtovníctvo členských štátov Európskej únie.

V záverečnej práci sme spracovali problematiku vykazovania dlhodobého hmotného majetku, pretože vykazovanie tvorí dôležitú súčasť účtovníctva účtovnej jednotky a účtovná závierka predstavuje významný zdroj informácií pre používateľov pri ich rozhodovaní. Pri jej dôkladnej analýze môžeme zistiť rôzne skutočnosti týkajúce sa účtovnej jednotky.

Predkladaná práca je rozdelená na tri kapitoly, ktoré na seba logicky nadväzujú. Náplňou prvej kapitoly je pohľad na súčasný stav slovenskej legislatívy v oblasti upravujúcej dlhodobý hmotný majetok, ktorá bude zahŕňať konkrétne obsahové vymedzenie dlhodobého hmotného majetku a detailnú analýzu jeho jednotlivých zložiek. V nadväznosti na to oboznámime čitateľa s jednotlivými oceňovacími veličinami a vysvetlíme, ktorú z týchto veličín použiť pri konkrétnych spôsoboch nadobudnutia. Druhá kapitola obsahuje vymedzenie hlavného cieľa záverečnej práce a niekoľko

čiastkových cieľov, prostredníctvom ktorých dosiahneme hlavný cieľ. Obsahuje tiež metódy, ktoré použijeme pri spracovávaní získaných poznatkov a tiež zdroje, z ktorých sme tieto poznatky nadobudli. Posledná kapitola, venovaná výsledkom práce, je zameraná na vykazovanie niektorých skutočností súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom v účtovnej závierke. Z toho dôvodu sme považovali za potrebné zdefinovať účtovnú závierku v sústave podvojného účtovníctva a následne na to sa venovať prezentácii dlhodobého hmotného majetku v súvahe, vo výkaze ziskov a strát a v poznámkach.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Každý podnik potrebuje na vykonávanie svojej činnosti ekonomické prostriedky. Takýmito prostriedkami sú aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí a očakáva sa od nich, že v budúcnosti povedú k zvýšeniu ekonomických úžitkov. Majetok potom môžeme definovať ako *„tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí a je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky. Tieto aktíva sa musia dať spoľahlivo oceniť.“*¹ Všetky prostriedky, ktoré podnik svojou činnosťou obstaráva, používa a vytvára, a s ktorými vo vlastnom záujme účelne hospodári, sú teda majetkom.

Majetok môžeme rozčleniť z rôznych hľadísk. Z **časového hľadiska** delíme majetok na dlhodobý a krátkodobý, z **hľadiska pôsobenia v prevádzkovom cykle** na obežný a neobežný a z **hľadiska likvidity** na nelikvidný, s vyšším stupňom likvidity a likvidný. Podľa **charakteru** poznáme hmotný, nehmotný a finančný majetok. My sa budeme ďalej zaoberať len dlhodobým hmotným majetkom.

1.1 Obsahové vymedzenie a právna úprava dlhodobého hmotného majetku podľa slovenskej legislatívy

Dlhodobý hmotný majetok je všeobecne upravený v účtovnej, daňovej legislatíve a pre rôzne potreby aj v iných predpisoch. Pre účtovné potreby je vymedzenie dlhodobého hmotného majetku upravené v zákone č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a v Opatrení Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23 054 zo dňa 16. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (ďalej len „postupy účtovania pre podnikateľov“).

Kritériom zaradenia majetku do dlhodobého majetku je podľa slovenskej legislatívy doba použiteľnosti, dohodnutá doba splatnosti alebo vyrovnania iným spôsobom pri vzniku účtovného prípadu tohto majetku v účtovnej jednotke, ktorá je dlhšia ako jeden rok. Dlhodobý hmotný majetok tvorí v každom podniku dôležitú súčasť majetku. Je súčasťou neobežného majetku, čo znamená, že sa obstaráva na dlhšiu dobu. V prevádzkovom cykle

---

¹ §2 ods. 4 a) zákona o účtovníctve

nevstupuje fyzicky do výrobkov, ale postupne sa opotrebováva, čo je vyjadrené prenášaním jeho hodnoty do nákladov účtovnej jednotky vo forme odpisov. Tento druh majetku má hmotný charakter a podľa postupov účtovania pre podnikateľov ho tvoria:

- pozemky, stavby, byty a nebytové priestory, umelecké diela, zbierky a predmety z drahých kovov bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu,
- samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí, ak spĺňajú nasledovné predpoklady:
  - vec alebo súbor má samostatné technicko-ekonomické určenie,
  - dobu použiteľnosti má dlhšiu ako jeden rok,
  - ocenenie je vyššie ako ustanovuje osobitný predpis, ktorým je zákon o dani z príjmov, to je 1700 €,
- pestovateľské celky trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky,
- základné stádo a ťažné zvieratá bez ohľadu na ich obstarávaciu cenu,
- otváranky nových lomov, pieskovní a hlinísk, technické zhodnotenie a technická rekultivácia, ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny daného majetku. Rekultiváciu môžu tvoriť len stavby, napríklad komunikácie, ktoré svojou povahou, rozsahom a účelom slúžia na uskutočnenie technickej rekultivácie. Rekultivácia ale nie je dlhodobým hmotným majetkom ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Z uvedených predpisov je zrejmé, že hranica ocenenia 1700 € sa týka len samostatných hnutelných vecí a súborov hnutelných vecí, ale neplatí pre ostatné druhy dlhodobého hmotného majetku.

Ak je majetok ocenený v sume rovnnej alebo nižšej ako je 1700 € a doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok, môže účtovná jednotka zaradiť tento majetok medzi dlhodobý hmotný majetok. Hmotný majetok ocenený v sume rovnnej alebo nižšej ako ustanovuje zákon, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý účtovná jednotka nepovažuje za dlhodobý hmotný majetok, sa považuje za zásoby.

1.2 Zložky dlhodobého hmotného majetku

Občiansky zákonník ustanovuje, že veci členíme na hnutel'né a nehnuteľné. Medzi nehnuteľnosťami patria pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom.

Pozemky zaraďujeme vždy medzi nehnuteľné veci, bez ohľadu na ich výmeru a určenie. Podľa katastrálneho zákona² môžeme definovať pozemok ako časť zemského povrchu oddelená od susedných častí hranicou územnej správnej jednotky, katastrálneho územia, zastavaného územia obce, hranicou vymedzenou právom k nehnuteľnosti, hranicou držby alebo hranicou druhu pozemku, alebo rozhraním spôsobu využívania pozemku.

Stavby sú nehnuteľnou vecou iba vtedy, ak ich so zemou spája pevný základ. To znamená, že za nehnuteľnosť nepovažujeme takzvané prenosné stavby. Pri definovaní stavby vychádzame zo zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Podľa daného ustanovenia je stavba „*stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu*“.³ Podľa stavebnotechnického vyhotovenia a účelu stavby členíme na pozemné a inžinierske. Pozemné stavby sú zastrešené, priestorovo sústredené budovy vrátane podzemných priestorov, ktoré sú vyhovujúce a určené na ochranu ľudí, vecí alebo zvierat. Členíme ich podľa účelu, a to na bytové a nebytové budovy. Stavby, v ktorých je najmenej polovica obytnej plochy určená na bývanie, predstavujú bytové budovy. Zaraďujeme medzi ne bytové domy, rodinné domy a ostatné budovy určené na bývanie (napr. domovy dôchodcov, detské domovy). Ak je viac ako polovica plochy určená na nebytové účely, ide o nebytové budovy, ktorými sú napr. hotely, administratívne budovy, kryté parkoviská, maštale, nemocnice. Inžinierske stavby predstavujú všetky ostatné stavby, ktoré nemajú povahu budov (napr. chodníky, železničné dráhy, banské stavby, prístavy). O stavbách účtujeme bez zreteľu na ich účel, stavebnotechnické vyhotovenie a čas trvania.

Umelecké diela predstavujú výtvarné diela a umelecké predmety, ktoré nie sú súčasťou stavebných objektov. Zbierky chápeme ako súbor predmetov, ktorý zachytáva v účtovnej jednotke historický alebo technický vývoj jej podnikateľskej činnosti,

---

² §6 ods. 1 b) zákona o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)

³ §43 zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)

hnutelné kultúrne pamiatky. **Zbierky** potom tvorí komplexný súbor hnutelných vecí, ktoré dokumentujú určitú históriu vývoja ale nie sú určené na podnikanie.

Predmety z drahých kovov sú predmety, v ktorých drahý kov tvorí podstatnú súčasť. Nezaradujeme sem súčiastky, pri ktorých má drahý kov pomocnú funkciu, súčiastky do prístrojov, ktoré obsahujú drahé kovy a materiál z drahého kovu určený na spotrebovanie.

Významnú časť dlhodobého hmotného majetku tvoria **samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí**, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie, dobu použiteľnosti dlhšiu ako jeden rok a oceňovaciu veličinu v sume vyššej ako určuje zákon o dani z príjmov, t.j. 1700 €. Medzi samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí patria dopravné prostriedky, inventár (napr. elektrické spotrebiče, nábytok), stroje, prístroje a zariadenia, ktoré s budovou netvorí jeden funkčný celok, aj keď sú s ňou spojené. Za túto zložku majetku považujeme aj príslušenstvo. Príslušenstvo k hmotnému majetku sú predmety tvoriace s hlavnou vecou jeden majetkový celok. Tieto predmety sú z právneho hľadiska samostatnými vecami a podľa rozhodnutia ich vlastníka, ktorý je súčasne vlastníkom hlavnej veci, sú určené na trvalé používanie s hlavnou vecou. Účtovná jednotka môže samostatné hnutelné veci spájať a tak vytvárať určité celky, súbory hnutelných vecí. Súbor hnutelných vecí so samostatným technicko-ekonomickým určením je časť výrobného alebo iného celku ako aj súhrn samostatných hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie. V prípade, že ocenenie majetku je 1700 € a menej, pričom doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok, sa vychádza z postupov účtovania pre podnikateľov, ktoré umožňujú takýto majetok účtovať ako zásoby. Účtovná jednotka musí mať túto skutočnosť uvedenú vo vnútornom predpise.

Pestovateľské celky trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky zaradujeme do dlhodobého hmotného majetku len v prípade, ak je dodržaná hranica plodnosti. Pri tomto majetku sa nezohľadňuje cena, za akú bol majetok obstaraný. Pestovateľskými celkami trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky sú:⁴

- ovocné stromy vysádzané na súvislom pozemku s výmerou nad 0,25 ha v hustote najmenej 90 stromov na 1 ha,
- ovocné kríky vysádzané na súvislom pozemku s výmerou nad 0,25 ha v hustote najmenej 1000 kríkov na 1 ha,
- chmeľnice a vinice.

---

⁴ §22 ods. 5 zákona o dani z príjmov

Základné stádo a ťažné zvieratá zaraďujeme do dlhodobého hmotného majetku bez ohľadu na obstarávaciu cenu. Patria sem plemenné a chovné zvieratá, ktoré sú dospelé a používajú sa na účel hospodárskeho využitia. Hospodárske využitie predstavuje hlavne komerčné využitie, využitie ťažnej sily zvieratá, produkciu mlieka, vlny a narodenie mláďat. Za dospelé zvieratá považujeme tie, ktoré podľa zootechnických zásad dosiahli určitú vekovú hranicu, alebo sú schopné reprodukcie. Medzi základné stádo a ťažné zvieratá zaraďujeme napr. plemenný a chovný hovädzí dobytok, plemenné a chovné ovce, plemenné a chovné kozy, plemenné a chovné ošípané, plemenné, úžitkové a chovné kone. Zvieratá základného stáda a ostatných hospodársky využívaných chovov ako sú daniele jelene, pštrosy, muflóny patria tiež do dlhodobého hmotného majetku, ak je ich využiteľnosť v chove dlhšia ako štyri roky.

Otvárky nových lomov, pieskovní, hlinísk, skládok odpadov tvoria samostatnú časť dlhodobého hmotného majetku, ak nie sú súčasťou ceny dlhodobého majetku.

Technická rekultivácia sa považuje za dlhodobý hmotný majetok, ak nie je súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku. Súčasťou technickej rekultivácie môžu byť len stavby, ktoré svojím charakterom, účelom a rozsahom slúžia na vykonávanie technickej rekultivácie.

Technické zhodnotenie tvoria všetky náklady vynaložené účtovnou jednotkou na dokončené nadstavby, prístavby, stavebné úpravy, rekonštrukcie a modernizácie hmotného majetku, kde:

- dokončené nadstavby sú zmeny dokončených stavieb, ktorými sa stavby zvyšujú,
- dokončené prístavby sú zmeny dokončených stavieb, ktorými sa stavby pôdorysne rozširujú a ktoré sú navzájom prevádzkovo spojené s doterajšou stavbou,
- dokončené stavebné úpravy sú zmeny dokončených stavieb, pri ktorých sa zachováva vonkajšie pôdorysné aj výškové ohraničenie stavby,
- rekonštrukcie predstavujú také zásahy do hmotného majetku, ktoré spôsobujú zmenu účelu jeho použitia, kvalitatívnu zmenu jeho výkonnosti alebo technických parametrov (pričom za zmenu technických parametrov nemôžeme považovať zmenu použitého materiálu pri dodržaní jeho porovnateľných vlastností),
- modernizácia sa chápe ako rozšírenie vybavenosti alebo použiteľnosti hmotného majetku o také časti, ktoré pôvodný majetok nezahŕňal, pričom tvoria neoddeliteľnú súčasť tohto majetku. Za neoddeliteľnú súčasť majetku považujeme samostatné veci, ktoré sa používajú spoločne s hlavnou vecou a spolu s ňou tvoria jeden majetkový celok.

Technické zhodnotenie je súčasťou ocenenia dlhodobého hmotného majetku v tom období, v ktorom bolo dokončené a zaradené do užívania, ak jeho výška presahuje 1700 €. Ak sú náklady na technické zhodnotenie rovné alebo nižšie sume 1700 €, účtovná jednotka sa môže rozhodnúť, či bude o vynaložených nákladoch účtovať ako o technickom zhodnotení a zvýši nimi ocenenie daného majetku, alebo ich bude považovať za náklady daného účtovného obdobia.

Postupy účtovania pre podnikateľov identifikujú jednotlivé zložky dlhodobého hmotného majetku, ale na účely odpisovania majetku sa uplatňujú ustanovenia zákona o dani z príjmov, ktorý člení dlhodobý hmotný majetok na odpisovaný a neodpisovaný. Každá účtovná jednotka podľa zákona o účtovníctve odpisuje dlhodobý hmotný majetok okrem pozemkov, predmetov z drahých kovov, umeleckých diel a zbierok, ktoré sa neodpisujú. Podľa zákona o dani z príjmov sú ďalej z odpisovania vylúčené pestovateľské celky trvalých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky, ktoré nedosiahli plodnostnú starobu, ochranné hrádze, hnutelné národné kultúrne pamiatky, povrchové a podzemné vody, lesy, jaskyne, meračské značky a signály a iné zariadenia vybraných geodetických bodov a tlačové podklady štátnych mapových diel, predmety múzejnej a galerijnej hodnoty.

1.3 Oceňovanie dlhodobého hmotného majetku

Pod pojmom oceňovanie rozumieme spôsob, resp. postup vyjadrovania jednotlivých súčastí majetku a jednotlivých záväzkov a vlastného imania v peňažných jednotkách.

Účtovná jednotka je podľa zákona o účtovníctve povinná oceňovať majetok a záväzky **ku dňu ocenenia**. Dňom ocenenia rozumieme:

- deň uskutočnenia účtovného prípadu,
- deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka,
- iný deň v priebehu účtovného obdobia, ak sa to vyžaduje podľa osobitného predpisu.

Dlhodobý hmotný majetok sa **ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu** oceňuje v nadväznosti na spôsob obstarania týmito oceňovacími veličinami:

1. obstarávacou cenou,
2. vlastnými nákladmi,
3. reprodukčnou obstarávacou cenou,

4. reálnou hodnotou.

1. Obstarávacou cenou oceňujeme hmotný majetok, s výnimkou hmotného majetku vytvoreného vlastnou činnosťou, teda dlhodobý hmotný majetok obstaraný za odplatu. „*Obstarávacia cena je cena, za ktorú sa majetok obstaral, a náklady súvisiace s jeho obstaraním.*“⁵ Medzi náklady, ktoré vstupujú do obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku patria náklady na prípravu a zabezpečenie výstavby, dopravné, montážne práce, clo, prieskumné, geologické, geodetické a projektové práce, náklady na pripojenie a zabezpečenie požadovaného príkonu alebo požadovanej dodávky plynu tepla a vody, skúšky, ktorými zhotoviteľ preukazuje riadne vykonanie diela. Do obstarávacej ceny nevstupujú kurzové rozdiely, náklady na opravy a udržiavanie, náklady na biologickú rekultiváciu, penále, pokuty, poplatky, úroky z omeškania, náhrady škôd, náklady na vybavenie obstarávaného majetku zásobami, náklady na prípravu pracovníkov a úroky z úverov, pri ktorých má účtovná jednotka právo voľby ich zahrnutia do obstarávacej ceny alebo ich účtovania do nákladov bežného účtovného obdobia. Do obstarávacej ceny ich budeme zahŕňať len do momentu, keď účtovná jednotka uvedie dlhodobý hmotný majetok do používania.

2. Vlastnými nákladmi oceňujeme hmotný majetok vytvorený vlastnou činnosťou. Vlastné náklady môžeme pri hmotnom majetku okrem zásob definovať ako „*priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť a nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť.*“⁶ Medzi priame náklady zaraďujeme priamy materiál, priame mzdy a ostatné priame náklady. Režijné náklady vzťahujúce sa na výrobu alebo inú činnosť tvoria nepriame náklady.

3. Reprodukčnou obstarávacou cenou oceňujeme dlhodobý hmotný majetok nadobudnutý bezodplatne, preradený z osobného vlastníctva do podnikania alebo novozistený majetok pri inventarizácii a doteraz nezachytený v účtovníctve. Reprodukčná obstarávacia cena predstavuje „*cenu, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje.*“⁷

4. Reálnou hodnotou oceňujeme majetok nadobudnutý vkladom podniku alebo kúpou podniku alebo jeho časti a majetok, ktorý účtovná jednotka nadobudla zámenou. „*Reálnou hodnotou sa rozumie:*

a) trhová cena (je cena dohodnutá na trhu medzi kupujúcim a predávajúcim),

⁵ §25 ods. 5 a) zákona o účtovníctve

⁶ §25 ods. 5 c) zákona o účtovníctve

⁷ §25 ods. 5 b) zákona o účtovníctve

b) ocenenie kvalifikovaným odhadom alebo posudkom znalca v prípade, že trhová cena nie je k dispozícii alebo nevyjadruje správne reálnu hodnotu,

c) ocenenie ustanovené podľa osobitného predpisu, ak nie je možné postupovať podľa písmen a) a b).“⁸

Dlhodobý hmotný majetok sa **ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka** neprecenuje. Účtovná jednotka ale musí upraviť ocenenie majetku na základe inventarizácie. Upraviť ocenenie dlhodobého hmotného majetku je možné dvomi spôsobmi:

- prostredníctvom odpisov - pri trvalom znížení hodnoty, ak nejde o škodu,
- prostredníctvom opravných položiek - pri prechodnom znížení hodnoty, ak existuje opodstatnený predpoklad znżenia hodnoty majetku pod hodnotu jeho ocenenia v účtovníctve.

V prvej kapitole sme si bližšie charakterizovali pojem dlhodobý hmotný majetok, rozčlenili sme ho na jednotlivé zložky, ktoré sme neskôr samostatne identifikovali. V závere tejto kapitoly sme sa zaoberali uplatňovanm různých oceňovacích veličín pri oceovan majetku. Z uvedených poznatkov budeme vychada v dalíchastiach tejto práce, kde sa budeme venovať vykazovaniu dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke.

---

⁸ §27 ods. 2 zákona o účtovníctve

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom záverečnej práce je analyzovanie vykazovania dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke podnikateľských účtovných jednotiek v podmienkach slovenskej právnej úpravy, a to v súvahe, vo výkaze ziskov a strát a v poznámkach účtovnej závierky.

Na dosiahnutie tohto cieľa sme si zvolili nasledujúce čiastkové ciele:

- definovať dlhodobý hmotný majetok podľa slovenskej legislatívy,
- rozčleniť dlhodobý hmotný majetok na jednotlivé zložky a charakterizovať ich,
- vysvetliť oceňovacie veličiny,
- analyzovať účtovnú závierku,
- preskúmať vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v súvahe,
- riešiť vykazovanie transakcií súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom vo výkaze ziskov a strát,
- vysvetliť zverejňovanie informácií súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom v poznámkach.

Pri spracovávaní bakalárskej práce sme použili poznatky nadobudnuté štúdiom odbornej literatúry a slovenskej právnej úpravy účtovníctva. Použili sme aj informácie z odborných článkov v časopisoch a na internete.

Metódu chápeme ako cieľavedomú činnosť, ktorá vedie k dosiahnutiu stanoveného cieľa. Pri vypracovávaní práce sme použili metódu analýzy a syntézy. **Analýzu** sme použili pri charakteristike jednotlivých zložiek dlhodobého hmotného majetku, aby sme vytvorili podmienky na poznanie zložitej ekonomickej skutočnosti a jej vykázanie v účtovnej závierke. Prostredníctvom **syntézy** sme myšlienково zjednotili jednotlivé časti vyčlenené pomocou syntézy do jedného celku. V práci sme aplikovali **deduktívnu metódu poznania**, pri ktorej sa postupuje od všeobecných poznatkov ku konkrétnejším.

3 Výsledky práce a diskusia

3.1 Účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva

Účtovanie skutočností o stave a pohybe majetku, stave a pohybe záväzkov, rozdiel majetku a záväzkov (vlastnom imaní), výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia účtovnej jednotky, je spolu s vykazovaním týchto skutočností a vykazovaním iných aktív a iných pasív v účtovnej závierke, predmetom účtovníctva. To znamená, že vykazovanie v účtovnej závierke je úzko prepojené s účtovaním účtovnej jednotky počas účtovného obdobia. Aby sme mohli správne vysvetliť význam a spôsob zostavenia účtovnej závierky, je potrebné mať predstavu o účtovaní.

Podľa zákona o účtovníctve účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo ako sústavu účtovných záznamov. Účtovným záznamom sa rozumie „údaj, ktorý je nositeľom informácie týkajúcej sa predmetu účtovníctva alebo spôsobu jeho vedenia.“⁹ Na zaznamenávanie stavov a pohybov skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva a o ktorých sa účtuje (ďalej len „účtovné prípady“), slúžia účty. Dôležité je teda účtovanie účtovných prípadov vznikajúcich počas účtovného obdobia. Účtovným obdobím môže byť kalendárny rok alebo hospodársky rok (obdobie nepretržité po sebe nasledujúcich 12 kalendárnych mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom).

K prvému dňu účtovného obdobia otvára účtovná jednotka účtovné knihy, v ktorých sa počas účtovného obdobia účtujú bežné účtovné prípady. O dlhodobom hmotnom majetku sa účtuje na účtoch účtovej triedy 0 - *Dlhodobý majetok*. Účtujú sa tu účtovné prípady súvisiace:

- s obstaraním dlhodobého hmotného majetku,
- so zaradením dlhodobého hmotného majetku do používania,
- s poskytnutím preddavkov na dlhodobý hmotný majetok,
- s odpisovaním dlhodobého hmotného majetku,
- s predajom dlhodobého hmotného majetku,
- s vyradením dlhodobého hmotného majetku z rôznych dôvodov.

Na konci účtovného obdobia sa zaúčtujú účtovné prípady, ktoré sa účtujú iba ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Jedným z nich je tvorba opravnej položky.

---

⁹ §4 ods. 5 zákona o účtovníctve

Následne sa účtovné knihy uzatvoria a zostaví sa účtovná závierka, ktorej sa budeme podrobnejšie venovať v ďalších častiach tejto práce.

Z teritoriálneho hľadiska môžeme rozčleniť legislatívu upravujúcu účtovnú závierku na národnú a nadnárodnú. Našou úlohou je podrobnejšie zmapovať situáciu na národnej úrovni. Podľa národnej legislatívy Slovenskej republiky upravuje zostavenie účtovnej závierky:

- zákon o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
- opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky o postupoch účtovania,
- opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 4455/2003 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (ďalej len „opatrenie o účtovnej závierke“),
- ostatné predpisy z účtovníctva, ktoré slúžia len ako doplňujúce informácie a usmernenia pre účtovné jednotky.

Zákon o účtovníctve a opatrenia Ministerstva financií SR sú obligatórne, čiže účtovná jednotka je povinná ich dodržiavať povinne. Ostatné predpisy sú fakultatívne, teda nie sú povinné.

Zostavenie účtovnej závierky nie je súčasťou bežného účtovníctva. Možno k nemu pristúpiť až po úplnom uzatvorení účtovníctva bežného roka.

„Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú.“¹⁰

V sústave podvojného účtovníctva predstavuje účtovná závierka jeden celok, ktorý tvoria tri **súčasti**:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- poznámky.

Zákon o účtovníctve detailne definuje **všeobecné náležitosti**, ktoré musí každá účtovná závierka obsahovať:

- údaje o účtovnej jednotke,

---

¹⁰ §17 ods.1 zákona o účtovníctve

- obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky; sídlo právnických osôb, bydlisko a miesto podnikania fyzických osôb,
- identifikačné číslo, ak bolo účtovnej jednotke pridelené,
- údaje o účtovnej závierke zohľadňujúce časové hľadisko,
  - deň, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje,
  - deň zostavenia účtovnej závierky,
  - obdobie, za ktoré sa zostavuje,
- údaje potvrdzujúce zodpovednosť účtovnej jednotky,
  - podpisový záznam štatutárneho orgánu účtovnej jednotky alebo jeho člena alebo podpisový záznam fyzickej osoby, podpisový záznam osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva a osoby zodpovednej za zostavenie účtovnej závierky, pričom podpisovým záznamom môže byť vlastnoručný podpis alebo podpis v elektronickej forme.

Až po pridaní podpisových záznamov sa pokladá účtovná závierka za zostavenú. Je však potrebné túto činnosť vykonať najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje, ak zákon o dani z príjmov neustanovuje inak. Keďže účtovná závierka je povinnou prílohou k daňovému priznaniu, ktoré sa podáva do konca marca, musí byť účtovná závierka zostavená do tohto dátumu, čiže do troch mesiacov.

Účtovná jednotka musí pri zostavovaní účtovnej závierky dbať na základné kvalitatívne požiadavky na informácie uvedené v účtovnej závierke. Sú nimi:

- **významnosť** - informácia sa považuje za významnú vtedy, ak by jej neuvedenie v účtovnej závierke alebo jej chybné uvedenie mohlo ovplyvniť úsudok alebo rozhodnutie používateľa;
- **porovnateľnosť** - údaje v účtovnej závierke musia byť porovnateľné s predchádzajúcimi účtovnými obdobiami alebo aj inými účtovnými jednotkami. Ak účtovná jednotka zmenila v priebehu účtovného obdobia účtovné metódy alebo účtovné zásady, je povinná informovať o týchto zmenách v účtovnej závierke v poznámkach;
- **zrozumiteľnosť** - účtovná závierka musí byť zostavená v štátnom jazyku, teda v slovenskom jazyku;

- **spol'ahlivosť** - účtovná závierka musí poskytovať verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Je tiež potrebné, aby boli informácie v účtovnej závierke úplné a včasné.

Rozoznávame niekoľko druhov účtovných závierok. Môžeme ich rozčleniť na základe niekoľkých hľadísk:

1. podľa času

- riadna účtovná závierka - zostavená k poslednému dňu účtovného obdobia;
- mimoriadna účtovná závierka - zostavená ku dňu zániku, ku dňu zrušenia bez likvidácie, ku dňu predchádzajúcemu deň vstupu do likvidácie alebo deň účinnosti vyhlásenia konkurzu;
- priebežná účtovná závierka - zostavená v priebehu účtovného obdobia. Pri jej zostavení sa účtovné knihy neuzavrú a inventarizácia sa uskutoční len pre potreby vyjadrenia ocenenia. Môže byť zostavená v úplnej alebo v skrátenej štruktúre.

2. podľa rozsahu

- individuálna účtovná závierka – zostavená za jednu účtovnú jednotku;
- konsolidovaná účtovná závierka - zostavená materskou účtovnou jednotkou, poskytuje údaje o konsolidovanom celku.

3. podľa vzťahu k právnym predpisom

- národná - slovenská;
- nadnárodná – snaha o vytvorenie celosvetovo akceptovanej právnej úpravy.

4. podľa adresáta

- externá účtovná závierka - zostavená podľa ustanovení príslušnej legislatívy;
- interná účtovná závierka - zostavená pre potreby manažmentu.

Zákon o účtovníctve ustanovuje, ktoré účtovné jednotky musia mať riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku overenú audítorom. Túto povinnosť majú od 1. 1. 2011 tieto účtovné jednotky:¹¹

- ktoré sú obchodné spoločnosti povinne vytvárajúce základné imanie a družstvá, ak ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie sú **splnené aspoň dve z týchto podmienok**:

---

¹¹ §19 ods. 1 zákona o účtovníctve

- celková suma majetku presiahla 1 000 000 eur, pričom sumou majetku sa rozumie suma majetku zistená zo súvahy v ocenení neupravenom o rezervy, opravné položky a odpisy,
- čistý obrat presiahol 2 000 000 eur, pričom čistým obratom na tento účel sú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednoty po odpočítaní zliav,
- priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednom účtovnom období presiahol 30,
- obchodné spoločnosti a družstvá, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu,
- ktorým túto povinnosť ustanovuje osobitný predpis.

Tieto účtovné jednotky majú tiež povinnosť vyhotovovať výročnú správu, ktorej súlad s účtovnou závierkou musí overiť audítor.

3.2 Vykazovanie dlhodobého hmotného majetku v súvahe

Súvaha je jednou zo súčastí účtovnej závierky v sústave podvojného účtovníctva, ktorá obsahuje globálne informácie o štruktúre majetku, záväzkov a vlastného imania podniku v hodnotovom vyjadrení. Je metodickým prostriedkom účtovníctva vyjadrujúcim stav majetku z hľadiska jeho formy a podľa zdrojov, z ktorých majetok pochádza k určitému dátumu v peňažných jednotkách.

Pri zostavení súvahy je dôležité dodržať bilančnú rovnicu, ktorá vyjadruje rovnosť strany aktív a strany pasív.

Súvaha má označenie Úč POD 1 - 01¹², zostavuje sa v celých eurách a musí obsahovať tieto formálne náležitosti:

- označenie výkazu názvom Súvaha,
- dátum, ku ktorému sa súvaha zostavuje,
- označenie meny,
- označenie strán súvahy, teda strany aktív a strany pasív.

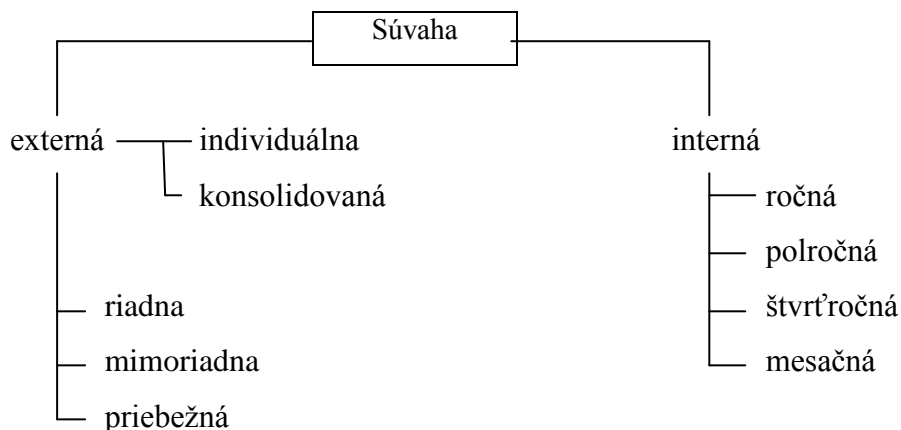
---

¹² vysvetlenie označenia Úč POD 1 - 01, Úč - ide o účtovný výkaz, POD - tento výkaz zostavujú podnikateľské účtovné jednotky, 1 - určuje poradie dôležitosti výkazu účtovnej závierky, 01 - zostavuje sa raz za rok.

V súvahe sa vykazujú stavové ukazovatele, ktoré kvantifikujú stavy majetku a zdrojov majetku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná zvierka.

Podľa dôvodu zostavenia, adresáta a intervalu zostavenia rozoznávame rôzne druhy súvah, ktoré sú znázornené v nasledujúcej schéme:

Schéma č. 1 – Druhy súvah

Zdroj: MÁZIKOVÁ, K. – BOUŠKOVÁ, D. – MATEÁŠOVÁ, M. 2009. *Účtovníctvo A*. 1.vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009. s. 55. ISBN 978-80-8078-294-8

Ministerstvo financií Slovenskej republiky predpisuje svojim opatrením obsah, usporiadanie a označovanie položiek súvahy. Formálne usporiadanie jednotlivých položiek majetku a zdrojov majetku predstavuje formu súvahy. Rozlišujeme :

- horizontálnu formu súvahy,
- vertikálnu formu súvahy.

Horizontálna (účtovná) forma súvahy - vyjadruje základnú bilančnú rovnicu v tvare

$$\text{majetok} = \text{vlastné imanie} + \text{záväzky}.$$

Podľa slovenskej legislatívy sú účtovné jednotky povinné zostavovať súvahu v horizontálnej forme, kde musí byť zachovaný bilančný princíp. Súvahové položky sú označené veľkými písmenami, rímskymi číslicami a arabskými číslicami. Veľkými písmenami sú označené súhrnné súvahové položky, ktoré predstavujú základné členenie majetku a zdrojov financovania. Rímska číslica priradená k písmenu označuje tiež súhrnný údaj, ale nižšieho rádu. Arabské číslice označujú súvahové položky, ktoré sa vyplňajú z údajov bežného účtovníctva, teda zo syntetických alebo analytických účtov. Jednotlivé súvahové položky sa vykazujú za bežné účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie.

Schéma č. 2 - Súvaha

Strana aktív	Súvaha ku dňu...(v €)	Strana pasív	
A Neobežný majetok	Σx	A Vlastné imanie	Σx
I. DNM	x	I. Základné imanie	x
II. DHM	x	II. Kapitálové fondy	x
III. DFM	x	III. Fondy zo zisku	x
		IV. VH minulých rokov	x
		V. VH za účtovné obdobie po zdanení	x
B Obežný majetok	Σx	B Záväzky	Σx
I. Zásoby	x	I. Rezervy	x
II. Dlhodobé pohľadávky	x	II. Dlhodobé záväzky	x
III. Krátkodobé pohľadávky	x	III. Krátkodobé záväzky	x
IV. Finančné účty	x	IV. Krátkodobé finančné výpomoci	x
		V. Bankové úvery	x
C Časové rozlíšenie	x	C Časové rozlíšenie	x
Spolu majetok	Σx	Spolu vlastné imanie + záväzky	Σx

Zdroj: spracované podľa MÁZIKOVÁ, K. – BOUŠKOVÁ, D. – MATEÁŠOVÁ, M. 2009.

Účtovníctvo A. 1.vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009. s. 45. ISBN 978-80-8078-294-8

Horizontálna forma súvahy má horizontálnu a vertikálnu štruktúru. Horizontálnu štruktúru tvoria jednotlivé stĺpce súvahy.

Schéma č. 3 – Horizontálna štruktúra súvahy na strane aktív

Bežné účtovné obdobie		Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Brutto - časť 1	Netto 2	
Korekcia - časť 2		Netto 3

Zdroj: spracované podľa http://www.finance.gov.sk/Documents/1_Adresar_redaktorov/Salkovicova/podnikatelia/Suvaha_2011.pdf

Brutto - v tomto stĺpci sa vykazuje majetok v ocenení pri jeho vstupe do účtovnej jednotky, čiže v obstarávacej cene, v reprodukčnej obstarávacej cene alebo vo vlastných nákladoch.

Korekcia - zahŕňa úpravu ocenenia jednotlivých druhoch majetku pomocou opravných položiek a oprávok. Uvádzame tu súčet korekčných položiek vzťahujúcich sa na príslušnú súvahovú položku. Hodnoty v stĺpci korekcia vykazujeme vždy s kladným znamienkom.

Na samotné zostavenie súvahy použije účtovná jednotka údaje z konečného účtu súvahového, ktorý informuje o stave majetku a zdrojoch jeho krytia. V súvahe sa dlhodobého hmotného majetku týkajú na strane aktív riadky 012 až 020 s označením B.II. Súčet týchto riadkov sa vykazuje v riadku 011 - Dlhodobý hmotný majetok súčet.

Dlhodobý hmotný majetok sa vykazuje na účtoch účtovej triedy 0 – *Dlhodobý majetok* v účtových skupinách 02 – *Dlhodobý hmotný majetok – odpisovaný* a 03 – *Dlhodobý hmotný majetok – neodpisovaný*. V nadväznosti na účtovné prípady vznikajúce v bežnom účtovnom období sa v súvahe vykazujú údaje o:

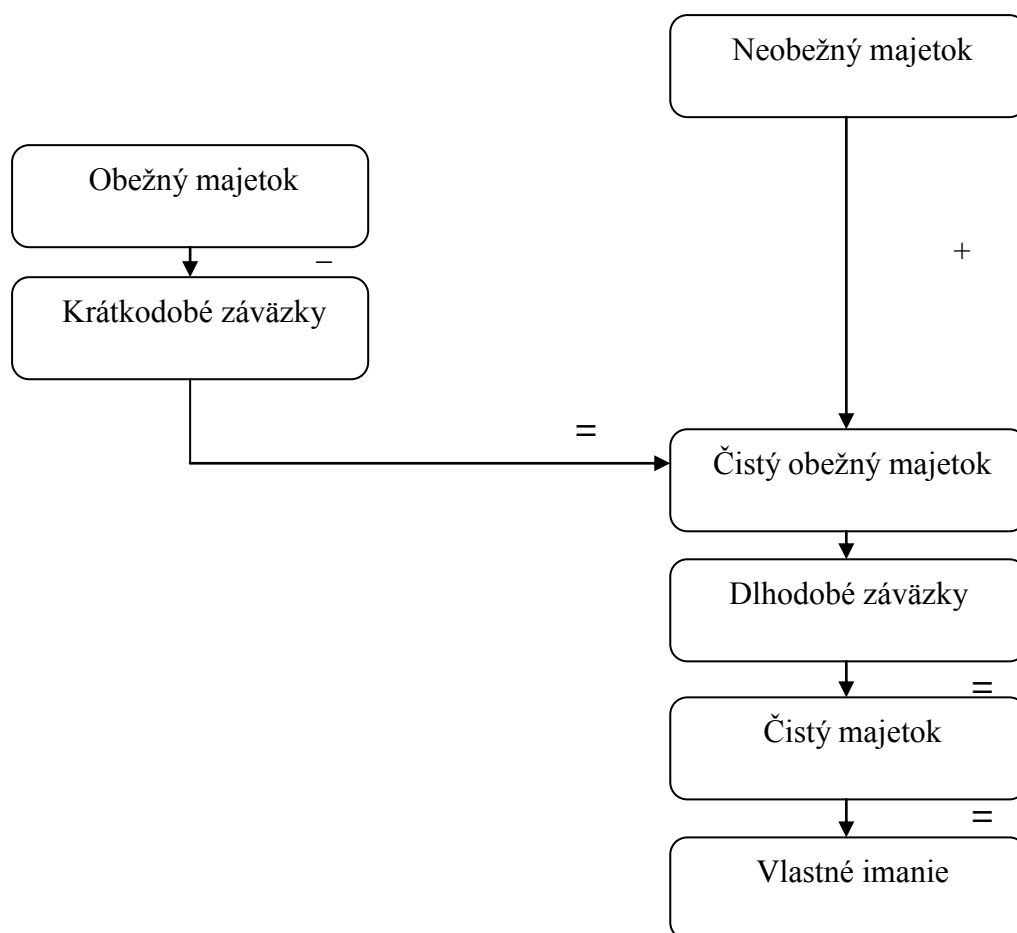
- **obstaranom dlhodobom hmotnom majetku** rôznymi spôsobmi, najčastejšie kúpou, vytvorením vlastnou činnosťou, bezodplatným nadobudnutím (napr. darovaním) alebo preradením z osobného používania do podnikania, v úhrnnej sume zaznamenatej na účte 042 – *Obstaranie dlhodobého hmotného majetku*. Tento účet je kalkulačný účet, ktorý slúži na účtovanie obstarávacej ceny, reprodukčnej obstarávacej ceny a vlastných nákladov majetku a všetkých nákladov spojených s jeho obstaraním;
- **zaradení dlhodobého hmotného majetku do používania** oceneného v obstarávacej cene, reprodukčnej obstarávacej cene alebo vo výške vlastných nákladov, pričom účtujeme na ľarchu účtových skupín 02 – *Dlhodobý hmotný majetok - odpisovaný*, a to na účtoch 021 – *Stavby*, 022 – *Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí*, 025 – *Pestovateľské celky trvalých porastov*, 026 – *Základné stádo a ťažné zvieratá*, 029 – *Ostatný dlhodobý hmotný majetok* a 03 – *Dlhodobý hmotný majetok – neodpisovaný* na účtoch 031 – *Pozemky* a 032 – *Umelecké diela a zbierky*. Súvzťažným účtom pri tejto operácii je účet 042 – *Obstaranie dlhodobého hmotného majetku*;
- **poskytnutých preddavkoch na dlhodobý hmotný majetok**, ktoré boli v bežnom účtovníctve účtované na účte 052 – *Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok*;
- **oprávkach k dlhodobému hmotnému majetku** účtovaných v účtovej skupine 08 – *Oprávkky k dlhodobému hmotnému majetku* v prospech účtov 081 – *Oprávkky k stavbám*, 082 – *Oprávkky k samostatným hnutelným veciam a k súboru hnutelných vecí*, 085 – *Oprávkky k pestovateľským celkom trvalých porastov*, 086 – *Oprávkky k základnému stádu a ťažným zvieratám* a 089 – *Oprávkky k ostatnému dlhodobému*

hmotnému majetku. Pričom oprávky predstavujú naakumulované odpisy, ktoré boli vypočítané ako účtovné odpisy pre daný majetok;

- **opravných položkách**, ktoré boli v rámci bežného účtovného obdobia zaúčtované v účtovej skupine 09 – *Opravné položky k dlhodobému majetku* na jednotlivých účtoch. Opravná položka sa tvorí na základe zásady opatrnosti, ak je úžitková hodnota dlhodobého hmotného majetku zistená pri inventarizácii výrazne nižšia ako jeho ocenenie v účtovníctve. Túto skutočnosť účtujeme na ľarchu nákladového účtu 553 - *Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku* a v prospech súvahového účtu 092 - *Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku*. Zúčtovanie opravnej položky sa uskutočňuje z dvoch dôvodov:
  - jedným z nich je vyradenie majetku z účtovníctva, pri ktorom sa opravná položka zúčtuje súvahovo na ľarchu príslušného účtu opravných položiek a súvzťažne v prospech príslušného účtu oprávok k dlhodobému hmotnému majetku (v prípade neodpisovaného majetku v prospech účtov v účtovej skupine 03);
  - pri zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia úžitkovej hodnoty sa zúčtuje výsledkovo zápisom na ľarchu účtu opravnej položky a súvzťažne v prospech účtu 553 - *Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku*.

Vertikálna (finančná) forma súvahy - vyjadruje modifikovanú bilančnú rovnicu, teda majetok - záväzky = vlastné imanie. Používa sa hlavne na vyčíslenie pracovného kapitálu a vlastného imania.

Schéma č. 5 - Vertikálna forma súvahy

Zdroj: vlastné spracovanie

3.3 Vykazovanie transakcií súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom vo výkaze ziskov a strát

Výkaz ziskov a strát je ďalšou súčasťou účtovnej závierky v sústave podvojného účtovníctva. Pre bližšie pochopenie obsahového vymedzenia výkazu ziskov a strát je potrebné najskôr definovať jeho dva základné prvky, ktorými sú výnosy a náklady. Podľa zákona o účtovníctve je **výnosom** „zvýšenie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť“¹³. **Náklad** predstavuje „zníženie ekonomických úžitkov účtovnej jednotky v účtovnom období, ktoré sa dá spoľahlivo oceniť“¹⁴. Následne môžeme povedať, že výkaz ziskov a strát je usporiadanie výnosov a nákladov, ktoré vznikli počas účtovného obdobia v účtovnej jednotke, je vyjadrený

¹³ §2 ods. 2 d) zákona o účtovníctve

¹⁴ §2 ods. 2 e) zákona o účtovníctve

v peňažných jednotkách v požadovanom členení a slúži na vyčíslenie výsledku hospodárenia za dané obdobie. Pod výsledkom hospodárenia rozumieme výsledok činnosti v hodnotovom vyjadrení, ktorý dosiahla účtovná jednotka v účtovnom období. Je výsledkom porovnania výnosov a nákladov. Ak sú v účtovnom období výnosy vyššie ako náklady, ide o účtovný zisk. V opačnom prípade vykáže účtovná jednotka účtovnú stratu. Preto výkaz ziskov a strát môžeme použiť na hodnotenie úspešnosti hospodárenia podniku. Pre používateľov je tiež zdrojom informácií o výnosnosti činnosti účtovnej jednotky.

Vo výkaze ziskov a strát sa nachádzajú intervalové ukazovatele, ktoré predstavujú sumy nákladov a výnosov zistené narastajúcim spôsobom od začiatku účtovného obdobia do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Výkaz ziskov a strát má označenie Úč POD 2 - 01¹⁵. Podľa spôsobu usporiadania výnosových a nákladových položiek rozlišujeme dve formy tohto výkazu:

- vertikálnu formu,
- horizontálnu formu.

Vertikálna forma výkazu ziskov a strát - má podobu odpočtu. Ide o formu, v ktorej sa od výnosov postupne odpočítavajú náklady. Podľa slovenskej legislatívy sa výkaz ziskov a strát zostavuje práve vo forme odpočtu na základe druhového členenia nákladov. Jednotlivé riadky výkazu sú podobne ako v prípade súvahy označené. Rímske číslice označujú riadky výnosov a veľké písmená predstavujú nákladové položky. V prípade podrobnejšieho členenia príslušného údajja je k rímskej číslici alebo k veľkému písmenu pridaná arabská číslica. Riadky, v ktorých sa nachádzajú jednotlivé ekonomické ukazovatele, majú označenie „+”. Takýmito ukazovateľmi sú obchodná marža a pridaná hodnota. Ďalším znakom je hviezdička, ktorá predstavuje stupeň výsledku hospodárenia. V jednotlivých riadkoch prezentujúcich stupeň výsledku hospodárenia je uvedený aj spôsob jeho výpočtu. Výsledok hospodárenia sa vykazuje ako posledný, a to v prípade zisku so znamienkom plus a v prípade straty so znamienkom mínus. Platia teda tieto vzťahy:

výnosy - náklady = + účtovný zisk a

výnosy - náklady = - účtovná strata.

---

¹⁵ vysvetlenie označenia Úč POD 2 - 01, Úč - ide o účtovný výkaz, POD - tento výkaz zostavujú podnikateľské účtovné jednotky, 2 - určuje poradie dôležitosti výkazu účtovnej závierky, 01 - zostavuje sa raz za rok.

Schéma č. 6 – Vertikálna forma výkazu ziskov a strát

	Výnosy z hospodárskej činnosti
	- Náklady na hospodársku činnosť
*	+/- Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti
	Finančné výnosy
	- Finančné náklady
*	+/- Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti
**	+/- Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením (VH z hospodárskej činnosti + VH z finančnej činnosti)
	- Daň z príjmov z príjmov z bežnej činnosti
**	+/- Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení
	Mimoriadne výnosy
	- Mimoriadne náklady
*	+/- Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti pred zdanením
	- Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti
*	+/- Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti po zdanení
***	+/- Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie (VH z bežnej činnosti + VH z mimoriadnej činnosti)

Zdroj: spracované podľa opatrenia o účtovnej závierke

Údaje pre výkaz ziskov a strát sa získavajú zo syntetických účtov nákladov a výnosov, na ktoré sú zaznamenávané počas bežného účtovného obdobia.

Štruktúra výkazu pozostáva z jednotlivých riadkov a stĺpcov. Rozlišujeme horizontálnu a vertikálnu štruktúru výkazu ziskov a strát.

Horizontálnu štruktúru tvoria jednotlivé stĺpce výkazu ziskov a strát.

Schéma č. 7 – Horizontálna štruktúra výkazu ziskov a strát

Označenie a	Text b	číslo riadku	Skutočnosť	
			bežné účtovné obdobie 1	bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie 2

Zdroj: spracované podľa http://www.finance.gov.sk/Documents/1_Adresar_redaktorov/Salkovicova/podnikatelia/Vykaz_ziskov_a_strat_2011.pdf

Vertikálnu štruktúru tvoria jednotlivé riadky výkazu ziskov a strát, ktoré predstavujú poradie vykazovania výsledkových položiek. Výsledkovou položkou, teda položkou tvoriacou výsledok hospodárenia, rozumieme konkrétny riadok obsahujúci konkrétnu nákladovú alebo výnosovú položku. Samotná peňažná suma priradená konkrétnej výsledkovej položke tvorí výsledkový stav. Výsledkové položky predstavujú:

- výnosové položky,
- nákladové položky,
- výsledok hospodárenia v požadovanom členení a celkový výsledok hospodárenia za účtovné obdobie.

Horizontálna (účtovná) forma výkazu ziskov a strát - má podobne ako súvaha tvar bilancie, kde sa na ľavej strane vykazujú náklady a pravá strana je určená pre vykazovanie výnosov. Výsledok hospodárenia je rozdielová položka, ktorá vznikne porovnaním nákladov a výnosov. Pod nákladmi sa vyказuje účtovný zisk a pod výnosmi sa uvádza účtovná strata. Platia teda tieto vzťahy: náklady + účtovný zisk = výnosy a náklady = výnosy + účtovná strata.

Schéma č. 8 – Horizontálna forma výkazu ziskov a strát

Náklady	Výkaz ziskov a strát za účtovné obdobie 01		Výnosy
Náklad 1	xxx	Výnos 1	xxx
Náklad 2	xxx	Výnos 2	xxx
....		....	
Náklad n	xxx	Výnos n	xxx
Spolu náklady	xxx	Spolu výnosy	xxx
Účtovný zisk	xxx	(Účtovná strata	xxx)
Spolu	xxx	Spolu	xxx

Zdroj: vlastné spracovanie

Väzbu medzi súvahou a výkazom ziskov a strát zabezpečuje jediná položka, a tou je výsledok hospodárenia za účtovné obdobie. V súvahe sa vyказuje výsledok hospodárenia za účtovné obdobie ako jedna súvahová položka, teda zo sumy nie je jasné, ako výsledok hospodárenia vlastne vznikol. Preto je úlohou výkazu ziskov a strát objasniť jeho pôvod v konkrétnej účtovnej jednotke za stanovené účtovné obdobie.

Vo výkaze ziskov a strát sa vykazujú dôsledky týchto transakcií spojených s dlhodobým hmotným majetkom:

- **odpisy**, ktoré sa účtujú mesačne nepriamym spôsobom na ťarchu účtu 551 – *Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku*. Prestavujú tú časť hodnoty dlhodobého hmotného majetku v peňažnom vyjadrení, ktorá sa zhoduje s jeho opotrebením a prechádza do nových výkonov. Odpisy sa vytvárajú na zabezpečenie zdrojov financovania obnovy dlhodobého hmotného majetku. Účtovná jednotka počas bežného účtovného obdobia odpisuje podľa odpisového plánu, v ktorom si zvolí, či bude odpisovať rovnomerne alebo zrýchlene a vyberie si jednu z odpisových metód, a to buď výkonovú alebo časovú metódu;
- **výnos, ktorý vzniká pri predaji** účtovaný v prospech účtu 641 – *Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku*. Účtovná jednotka predáva dlhodobý hmotný majetok keď ho nepoužíva, nepotrebuje ho na svoju činnosť, alebo keď nemá požadované technické parametre;
- **doúčtovanie zostatkovej ceny**, ak vyradovaný majetok nie je úplne odpísaný, a to pri vyradení:
  - predajom na ťarchu účtu 541 – *Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku*,
  - darovaním na účte 543 – *Dary*,
  - v dôsledku manka alebo škody na účte 549 – *Manká a škody*,
  - likvidáciou na účte 551 – *Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku* a
  - pri vzniknutej škode v dôsledku živelnjej pohromy na účte 582 – *Škody*;
- **výsledky inventarizačných rozdielov** zaúčtované na konci účtovného obdobia :
  - prebytok neodpisovaného dlhodobého hmotného majetku¹⁶,
  - manko na ťarchu účtu 549 – *Manká a škody*, ak je skutočný stav majetku nižší ako účtovný.

---

¹⁶ Ak je prebytok na dlhodobom hmotnom majetku, ktorý je odpisovaný, prvotne sa prebytok zaúčtuje súvahovo cez účet 384 – *Výnosy budúcich období* a následne počas postupnej doby odpisovania sa účet 384 bude rozpúšťať vo vecnej a časovej súvislosti do výnosov bežného účtovného obdobia prostredníctvom účtu 648 – *Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti*.

3.4 Zverejňovanie informácií súvisiacich s dlhodobým hmotným majetkom v poznámkach

Údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát sú vysvetlené a doplnené v poznámkach účtovnej závierky. V poznámkach sa uvádzajú prípadne aj ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich vysvetľujú a dopĺňajú. V podnikateľských účtovných jednotkách sú týmito výkazmi:

- **prehľad zmien vlastného imania a**
- **prehľad peňažných tokov.**

„V poznámkach uvedie účtovná jednotka tiež informácie o skutočnostiach, ktoré ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, nevykazuje v ostatných súčastiach účtovnej závierky, ale ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky.“¹⁷ Ďalej táto súčasť účtovnej závierky obsahuje informácie o použitých účtovných zásadách a účtovných metódach a iné informácie, ktoré vyžaduje zákon o účtovníctve a opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Údaje v poznámkach sa uvádzajú za bežné účtovné obdobie aj za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie v celých eurách. V niektorých prípadoch však opatrenie o účtovnej závierke vyžaduje uvádzať údaje len v bežnom účtovnom období. V prílohe číslo 3 k tomuto opatreniu je presne stanovená obsahová náplň poznámok. Forma ich prezentácie ale závisí na rozhodnutí účtovnej jednotky. „Je vhodné poznámky prezentovať formou tabuliek a doplniť opisným spôsobom.“¹⁸

Poznámky účtovnej závierky pozostávajú z niekoľkých častí označených veľkým písmenom. Ak účtovná jednotka nemá pre niektoré časti obsahovú náplň, príslušné informácie neuvádza. Prvou súčasťou poznámok označenou písmenom A. sú informácie o účtovnej jednotke, ktoré obsahujú:

- a) obchodné meno a sídlo účtovnej jednotky, dátum jej založenia a vzniku,
- b) opis hospodárskej činnosti účtovnej jednotky,
- c) priemerný počet zamestnancov účtovnej jednotky počas účtovného obdobia, alebo počet zamestnancov účtovnej jednotky ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka z toho počet vedúcich zamestnancov,

¹⁷ §18 ods. 5 zákona o účtovníctve

¹⁸ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2006. str. 255. ISBN 80-8078-119-2

- d) údaj, či je účtovná jednotka neobmedzene ručiacim spoločníkom v iných účtovných jednotkách s uvedením obchodného mena a sídla takejto účtovnej jednotky (uvádzajú sa aj iné významné údaje týkajúce sa tohto ručenia),
- e) právny dôvod na zostavenie účtovnej závierky,
- f) dátum schválenia účtovnej závierky za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie príslušným orgánom účtovnej jednotky.

Ostatné časti obsahujú ďalšie informácie o:¹⁹

- členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky,
- konsolidujúcej účtovnej jednotke, ak je účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku,
- použitých účtovných metódach a účtovných zásadách,
- údajoch vykázaných na strane aktív súvahy,
- údajoch vykázaných na strane pasív súvahy,
- výnosoch,
- nákladoch,
- daniach z príjmov,
- údajoch na podsúvahových účtoch,
- iných aktívach a iných pasívach,
- spriaznených osobách,
- skutočnostiach, ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom jej zostavenia,
- prehľade zmien vlastného imania,
- prehľade peňažných tokov.

My sa budeme zaoberať len časťami, ktoré obsahujú informácie o dlhodobom hmotnom majetku.

V **informáciách o použitých účtovných zásadách a účtovných metódach** sa okrem iného uvádzajú údaje o spôsobe, akým účtovná jednotka oceňuje jednotlivé zložky majetku podľa toho, či ide o dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou, vlastnou činnosťou alebo iným spôsobom. Obsahom tejto časti sú aj informácie týkajúce sa tvorby odpisového plánu pre dlhodobý majetok, kde je dôležité uviesť dobu odpisovania, odpisové sadzby a odpisové metódy účtovných odpisov. Ďalej sa tu môžu nachádzať

---

¹⁹ príloha č. 3 opatrenia o účtovnej závierke

informácie o dotáciách poskytnutých na obstaranie majetku s uvedením zložky majetku a ich ocenenia.

Ďalšie informácie zverejňujú **údaje na strane aktív súvahy**. Nachádzajú sa tu informácie o:²⁰

- dlhodobom hmotnom majetku za bežné účtovné obdobie ako je:
  - prehľad o pohybe dlhodobého majetku podľa zložiek tohto majetku v členení podľa jednotlivých položiek súvahy; uvedie sa ocenenie majetku na začiatku bežného účtovného obdobia, prírastky, úbytky a presuny majetku a stav na konci účtovného obdobia,
  - prehľad oprávok a opravných položiek podľa jednotlivých zložiek dlhodobého majetku v členení podľa jednotlivých položiek súvahy; uvádza sa stav opravných položiek a oprávok na začiatku účtovného obdobia, ich prírastky, úbytky a presuny a stav na konci bežného účtovného obdobia,
  - prehľad o zostatkových hodnotách dlhodobého majetku na začiatku a na konci bežného účtovného obdobia,
- spôsobe a výške poistenia dlhodobého hmotného majetku,
- dlhodobom majetku, na ktorý je zriadené záložné právo a o dlhodobom majetku, pri ktorom má účtovná jednotka obmedzené právo s ním nakladať,
- dlhodobom majetku, pri ktorom vlastnícke právo nadobudol veriteľ zmluvou o zabezpečovacom prevode práva, ale ktorý užíva účtovná jednotka na základe zmluvy o výpožičke,
- nadobudnutom alebo prevedenom dlhodobom nehnuteľnom majetku, pri ktorom nebolo vlastnícke právo zapísané do katastra nehnuteľností do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, pričom účtovná jednotka tento majetok užíva.

Prehľad zmien vlastného imania je súčasťou poznámok všetkých účtovných jednotiek. Na rozdiel od toho prehľad peňažných tokov majú povinnosť zostavovať len tie účtovné jednotky, ktoré majú podľa zákona povinnosť účtovnú závierku overiť audítorom. Prehľad peňažných tokov poskytuje informácie o zmenách peňažných tokov účtovnej jednotky v prevádzkovej, investičnej a finančnej činnosti. Dlhodobého hmotného majetku sa konkrétne týka investičná činnosť, na základe ktorej môže účtovná jednotka zistiť, aké množstvo peňažných prostriedkov musela vynaložiť na obstaranie dlhodobého hmotného

---

²⁰ príloha č. 3 opatrenia o účtovnej závierke

majetku a koľko peňažných prostriedkov získala z predaja nepotrebného dlhodobého hmotného majetku. Tieto peňažné prostriedky môže zistiť brutto alebo netto spôsobom. V prípade brutto spôsobu sa výdavky na obstaranie dlhodobého majetku upravujú o zmenu stavu záväzkov súvisiacich s obstaraním dlhodobého majetku a o zmenu stavu preddavkov poskytnutých na obstaranie tohto majetku. Pri netto spôsobe sa zisťujú výdavky súvisiace s obstaraním dlhodobého majetku priamo z účtov peňažných prostriedkov.

V sústave podvojného účtovníctva tvoria účtovnú závierku tri súčasti, ktoré tvoria neoddeliteľný celok. Sú nimi súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. Predstavujú dôležitý zdroj informácií pre posúdenie finančnej situácie účtovnej jednotky. Vykazovaniu dlhodobého hmotného majetku práve v týchto súčastiach účtovnej závierky bola venovaná tretia kapitola tejto záverečnej práce.

Záver

Účtovná závierka časovo a vecne nadväzuje na bežné účtovníctvo. Predstavuje logicky usporiadaný komplex informácií o účtovnej jednotke za účtovné obdobie. Tieto informácie sú dôležité v procese rozhodovania pre samotnú účtovnú jednotku ale aj pre ostatných záujemcov čerpajúcich informácie z účtovnej závierky. Účtovná závierka obsahuje v sústave podvojného účtovníctva zákonom definované všeobecné náležitosti a tri súčasti. Súčasťami účtovnej závierky sú súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky. Tieto tri výkazy tvoria jeden celok, ktorý je formálne previazaný.

Súvaha prezentuje informácie o výške a štruktúre majetku, záväzkov a vlastného imania. Obsahuje stavové ukazovatele, ktoré vyčíslujú stav majetku a zdrojov majetku ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Môže byť zostavená v horizontálnej alebo vertikálnej forme. V súvislosti s dlhodobým hmotným majetkom sa v súvahe vykazujú údaje o jeho obstaraní, zaradení do používania, poskytnutých preddavkoch, oprávkach a opravných položkách.

Vo výkaze ziskov a strát sa uvádzajú intervalové ukazovatele, ktoré obsahujú údaje o výške nákladov a výnosov zistené narastajúcim spôsobom od začiatku účtovného obdobia do dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Podľa usporiadania jednotlivých položiek môže byť zostavená vo vertikálnej alebo v horizontálnej forme. Vo výkaze ziskov a strát sa v spojitosti s dlhodobým hmotným majetkom vykazujú údaje o odpisoch, výnosoch z predaja, inventarizačných rozdieloch a zostatkovej cene dlhodobého hmotného majetku.

Poznámky vysvetľujú a dopĺňajú predchádzajúce dva výkazy. Obsahujú informácie o účtovnej jednotke, použitých účtovných zásadách a účtovných metódach a ďalšie informácie, ktoré požaduje zákon o účtovníctve a opatrenie o účtovnej závierke. V poznámkach sa uvádzajú ďalšie dva výkazy - Prehľad zmien vlastného imania a prehľad peňažných tokov. Prehľad peňažných tokov informuje o zmenách peňažných tokov v prevádzkovej, investičnej a finančnej činnosti.

V súvahe a vo výkaze ziskov a strát sa uvádzajú údaje za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. V poznámkach platí toto pravidlo len v niektorých prípadoch.

Nakoľko dlhodobý hmotný majetok predstavuje pre väčšinu účtovných jednotiek najdôležitejšiu zložku ich majetku, je s ním spojené množstvo transakcií, ktoré je potrebné zachytiť jednak v bežnom účtovníctve a následne na to ich vykázať v účtovnej závierke podnikateľských subjektov, v dôsledku čoho bude dodržaná najvyššia zásada kladená na účtovníctvo - zásada verného a pravdivého zobrazenia skutočností.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie:

- [1] FARKAŠ, R. 2006. *Účtovná závierka obchodných spoločností v SR*. 4.vyd. Bratislava: KPMG, 2006. 691 s. ISBN 80-8078-119-2.
- [2] MÁZIKOVÁ, K.– BOUŠKOVÁ, D.– MATEÁŠOVÁ, M. 2009. *Účtovníctvo A*. 1.vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009. 198 s. ISBN 978-80-8078-294-8.
- [3] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1.vyd. Bratislava: Iura Edition, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.
- [4] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2009. *Účtovníctvo B*. 1.vyd. Bratislava: Iura Edition, 2009. 272 s. ISBN 978-80-8078-244-3.

Právne normy:

- [5] Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- [6] Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
- [7] Zákon č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov(katastrálny zákon).
- [8] Zákon č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).
- [9] Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23 054/2002 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.
- [10] Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 31. marca 2003 č. 4455/2003-92 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

Články v odborných časopisoch:

- [11] BLAHUŠIAKOVÁ, M. 2010. Vecné a formálne usporiadanie položiek súvahy. In *Účtovníctvo - audítorstvo - daňovníctvo: v teórii a praxi*. ISSN 1335-2024, 2010, roč. 18, č. 4, s. 141-146.

Elektronické zdroje:

- [12] www.finance.gov.sk.
- [13] www.epi.sk.
- [14] www.uad.sk.
- [15] www.kpmg.com.